Οι πρώτοι Ευρωπαίοι άποικοι που εγκαταστάθηκαν στη Βόρεια Αμερική, ήταν Ισπανοί. Απλώθηκαν στην Κεντρική και Νότια Αμερική κι επεκτάθηκαν ως τη Φλόριντα (1596). Σχεδόν αμέσως, Γάλλοι άποικοι εγκαταστάθηκαν στον Καναδά. Ολόκληρη η ενδιάμεση παραλία του Ατλαντικού αφέθηκε ελεύθερη στους Άγγλους. Από το 1602, ενώ στη μητρόπολη εξακολουθούσε να βασιλεύει η Ελισάβετ, έμποροι και τυχοδιώκτες διέσχιζαν τη γη όπου, στα 1606, γεννήθηκε το πρώτο παιδί Ευρωπαίων αποίκων: Η Βιρτζίνια Ντέαρ. Τον αμέσως επόμενο χρόνο (1607), στην περιοχή που ονομάστηκε Βιρτζίνια, 105 Άγγλοι τυχοδιώκτες με αρχηγό τον Τζον Σμιθ δημιούργησαν την πόλη Τζέιμστάουν. Κατέλαβαν τεράστιες εκτάσεις, ίδρυσαν νέα χωριά κι οργάνωσαν ένα πρωτότυπο νομοθετικό σώμα: Μόνο οι μεγαλοϊδιοκτήτες είχαν δικαίωμα να κυβερνούν, μόνο τα δικά τους παιδιά μπορούσαν να σπουδάζουν. Καλλιεργούσαν καπνό σε απέραντες φυτείες. Η ποικιλία τους γινόταν ανάρπαστη. Στις 21 Δεκεμβρίου 1620, έφτασαν και οι πρώτες 120 γυναίκες χωρίς παρελθόν στην πορνεία και τον τυχοδιωκτισμό. Στη Βιρτζίνια, δημιουργήθηκε το μοντέλο της πολιτείας του Νότου που το μιμήθηκαν αργότερα όλες οι νότιες αποικίες.

Στα χρόνια αυτά, την Αγγλία κυβερνούσε ο Ιάκωβος Α’ (1566 - 1625), βασιλιάς της Σκοτίας απ’ όταν έγινε ενός έτους και διάδοχος της Ελισάβετ, μετά τον θάνατό της. Παρίστανε τον στυλοβάτη του αγγλικανισμού σε σημείο να γίνει μισητός σε καθολικούς και προτεστάντες. Ήταν η εποχή που άνθιζε η αίρεση των πουριτανών: Οι οπαδοί της στρέφονταν ενάντια στους τύπους στην εκκλησία, θεωρούσαν απάτη το στέμμα, ζούσαν αυστηρή ιδιωτική ζωή και πίστευαν βαθιά στην αρετή της ανεξιθρησκίας. Ανάμεσα στα μέλη της κοινωνίας τους συγκαταλεγόταν και ο κατοπινός πολέμιος του στέμματος Όλιβ Κρόμβελ. Ο Ιάκωβος εξαπέλυσε τρομερό διωγμό εναντίον των πουριτανών. Πολλοί αναγκάστηκαν να καταφύγουν στην Ολλανδία. Εκεί, άκουσαν για τη Βιρτζίνια.

Στις 4 Σεπτεμβρίου 1620, το γεμάτο πουριτανούς εξόριστους πλοίο Μεϊφλάουερ απέπλευσε από την Ολλανδία. Ύστερα από χίλιες περιπέτειες, μια θαλασσοταραχή έριξε το καράβι στην αμερικανική ακτή, πάνω από το ακρωτήριο Κοντ, πολύ πιο βόρεια από τη Βιρτζίνια που ήταν ο προορισμός τους. Οι άποικοι το θεώρησαν θέλημα θεού, δημιούργησαν την αποικία της Μασαχουσέτης κι ίδρυσαν την πόλη Νέο Πλίμουθ.

Συμφώνησαν κι υπέγραψαν πως όλοι θα υπακούουν στις αποφάσεις της πλειοψηφίας, υπέδειξαν εκπροσώπους κι ανακήρυξαν νόμο τους την Αγία Γραφή. Στη Μασαχουσέτη, όλοι μπορούσαν να εκλεγούν, η μόρφωση ήταν υποχρεωτική για όλα τα παιδιά, καθένας μπορούσε να έχει γη μόνον όση χρειαζόταν για να ζήσει κι απαγορευόταν να υπάρχουν σκλάβοι. Στη Μασαχουσέτη δημιουργήθηκε το μοντέλο της πολιτείας του Βορρά, που το μιμήθηκαν αργότερα όλες οι βόρειες αποικίες.

Το δουλεμπόριο των μαύρων αναπτύχθηκε σχεδόν ταυτόχρονα με τη δημιουργία των ευρωπαϊκών αποικιών στις νέες χώρες, που οι εξερευνητές ανακάλυπταν. Οι απέραντες φυτείες που δημιουργήθηκαν, χρειάζονταν πολλά και φτηνά χέρια, ώστε η εκμετάλλευση των προϊόντων να είναι εμπορικά συμφέρουσα. Έτσι κι αλλιώς, τα ταξίδια από τις μακρινές αποικίες ως τα ευρωπαϊκά κράτη και επικίνδυνα ήταν και πολυδάπανα. Οι δούλοι έλυσαν το πρόβλημα. Κι όταν οι ντόπιοι κατακτημένοι κάτοικοι έπαψαν να επαρκούν, ξεκίνησε η ατέλειωτη νύχτα του δουλεμπορίου των μαύρων.

Από τον 17ο ως τα τέλη του 19ου αιώνα, καραβιές μαύρων μεταφέρονταν από τις δυτικές ακτές της Αφρικής για να πουληθούν στους αποίκους της αμερικανικής ηπείρου. Για περίπου 400 χρόνια, Πορτογάλοι, Ισπανοί, Άγγλοι και Ολλανδοί δουλέμποροι διέσχιζαν νόμιμα τον Ατλαντικό.

Με τη συνθήκη της Ουτρέχτης (11 Απριλίου 1713), που σήμανε το τέλος του δεκαετούς πολέμου για την διαδοχή της Ισπανίας, η ευρισκόμενη στην πλευρά των νικητών Αγγλία αναδείχτηκε μεγάλη ναυτική δύναμη, σε βάρος της Ολλανδίας. Ανάμεσα στα οφέλη τους, οι Άγγλοι απέκτησαν και το μονοπώλιο να προμηθεύουν με δούλους τις ισπανικές αποικίες.

Μέσα σε είκοσι χρόνια, από το 1680 ως το 1700, μεταφέρθηκαν στην Αμερική και πουλήθηκαν δούλοι 300.000 μαύροι της Αφρικής. Μόνο στη Τζαμάικα, από το 1700 ως το 1786 μεταφέρθηκαν 610.000. Στα εκατό χρόνια, από το 1680 ως το 1786, οι μαύροι της Αφρικής, που αιχμαλωτίστηκαν και πουλήθηκαν δούλοι στην Αμερική, μετρήθηκαν σε 2.130.000. Χώρια, όσοι πέθαναν στ' απάνθρωπα ταξίδια.

Όμως, τον 19ο αιώνα, τα μηνύματα της γαλλικής επανάστασης και, ταυτόχρονα, ο ερχομός της βιομηχανικής εποχής έκαναν να ξυπνήσει η συνείδηση των λαών. Η δουλεία καταργήθηκε στις τότε Ινδίες το 1833 και στις γαλλικές αποικίες το 1848.

Ο Αβραάμ Λίνκολν ήταν το πρότυπο του αυτοδημιούργητου Αμερικανού. Γεννήθηκε στο Κεντάκι των Ηνωμένων Πολιτειών, στις 12 Φεβρουαρίου 1809, από γονείς γεωργούς κουακέρος, μια παραλλαγή των πουριτανών σε πολύ αγνή έκδοση. Η μητέρα του πέθανε νωρίς κι ο πατέρας του ξαναπαντρεύτηκε αφήνοντας να τον μεγαλώσει η μητριά του.

Σχολείο πήγε μόνο για έξι μήνες αλλά μελετούσε πολύ στο σπίτι του τις ελεύθερες ώρες. Στα 1830, έφτασε στην Ορλεάνη ταξιδεύοντας πάνω σε μια σχεδία. Έγινε ιδιωτικός υπάλληλος και μετά κατατάχθηκε στο στρατό, μετέχοντας στον πόλεμο του Μαύρου Γερακιού, όπου διακρίθηκε φτάνοντας στον βαθμό του λοχαγού (1832).

Μετά τον πόλεμο, ασχολήθηκε με το εμπόριο αλλά απέτυχε. Άρχισε να μελετά τη νομική επιστήμη και το 1837 κατάφερε να διοριστεί δικηγόρος στο Σπρίνγκφιλντ. Η ρητορική του ικανότητα τον έκανε διάσημο με αποτέλεσμα, το 1844, να γίνει αρχηγός του κόμματος των Ουίγων και το 1846 να εκλεγεί στο Κογκρέσο.

Το 1854, ιδρύθηκε στις Ηνωμένες Πολιτείες το ρεπουμπλικανικό κόμμα, που απορρόφησε τους Ουίγους της Αμερικής (συνεχιστής τους, στην Αγγλία, είναι το σημερινό κόμμα των Φιλελευθέρων). Ήταν η χρονιά, που οι μεγαλογαιοκτήμονες πέρασαν νόμο σύμφωνα με τον οποίο επιτρεπόταν το δουλεμπόριο. Οι ρεπουμπλικάνοι ανακοίνωσαν πως θα εργαστούν για την κατάργηση της δουλείας.

Τρία χρόνια αργότερα, στα 1857, το Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο των Ηνωμένων Πολιτειών αποφάσισε πως το Κογκρέσο είναι αναρμόδιο να ψηφίσει νόμο, που να καταργεί τη δουλεία. Ο Αβραάμ Λίνκολν έβαλε υποψηφιότητα για πρόεδρος. Νίκησε με σχετική πλειοψηφία το 1860 κι ορκίστηκε 16ος πρόεδρος των ΗΠΑ. Στον λόγο του προς τον αμερικανικό λαό, διακήρυξε πως, για την ώρα, η δουλεία θα συνέχιζε να υπάρχει όπου ήταν νομοθετημένη, αλλά θα απαγορευόταν να απλωθεί περισσότερο. Παρ' όλ' αυτά, οι νότιες πολιτείες αντέδρασαν κι ο εμφύλιος πόλεμος ξέσπασε τον Απρίλιο του 1861.

Τον Σεπτέμβριο του 1862, ο Λίνκολν, ως αρχηγός του στρατού, αποφάσισε την κατάργηση

της δουλείας σε όσες πολιτείες δε θα κατέθεταν τα όπλα ως την 1η Ιανουαρίου του 1863. Καμιά δεν τα κατέθεσε. Την πρωτοχρονιά, ο πρόεδρος Λίνκολν υπέγραψε το περίφημο διάταγμα για τη χειραφέτηση των μαύρων.

Στις πολιτείες του Βορρά δεν μπορούσαν πια να υπάρχουν δούλοι. Κατά κύματα οι μαύροι δραπέτευαν από τον Νότο. Σε λίγους μήνες, μια στρατιά από 1.000.000 μαύρους κι άσπρους μαχητές πλαισίωσε τον στρατηγό Γκραντ των Βορείων. Ο στρατηγό Λι των Νοτίων υπέκυψε.

Ήταν σ' ένα άσημο χωριουδάκι της πολιτείας της Βιρτζίνια, όταν υπογράφτηκε η παράδοση, στις 9 Απριλίου του 1865. Κάποια στρατιωτικά τμήματα των Νοτίων θα συνέχιζαν ακόμα τον μάταιο αγώνα. Οι πολλοί εξοντώθηκαν. Όσοι απέμειναν, κατέθεσαν τα όπλα στις 26 Μαΐου του 1865. Το τέλος βρήκε τις ΗΠΑ να θρηνούν 400.000 νεκρούς στα πεδία των μαχών. Η απαγόρευση της δουλείας μπήκε ως άρθρο και στην τροποποίηση του συντάγματος το 1865.

Έξι ημέρες μετά την υπογραφή της ειρήνευσης, στις 15 Απριλίου 1865, ο πρόεδρος Λίνκολν έμπαινε σ' ένα θέατρο, στην Ουάσινγκτον. Φανατικός οπαδός της δουλείας, ο ηθοποιός Τζον Μπουθ όρμησε πάνω του και τον πυροβόλησε. Ο πρόεδρος έπεσε νεκρός. Ο δολοφόνος ανέβηκε στη σκηνή και φώναξε λατινικά:

«Έτσι πεθαίνει η τυραννία».

Συνέβη πριν από 150 χρόνια.

(protagon.gr, 14.4.2015)